

■ Τὸ φοβερὸν Μυστήριον τοῦ Θανάτου

Οὐράνια Ἀποκάλυψις
στὸν Ἅγιο Μακάριο τὸν Αἰγύπτιο
περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου μετὰ θάνατον*
Μέρος Α'

Καθὼς ὁ ἀββᾶς Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος ἐβάδιζε μέσα στὴν ἀχανῆ ἔρημο, τὸν ἀκολούθησε ἓνας Ἄγγελος. Ἔστρεψε νὰ ἰδῆ, καὶ ἐκεῖνος τὸν χαιρέτησε πολὺ σεβαστικά:

– Εὐλόγησον, ἅγιο Γέροντα!

ἽΟ ἀββᾶς Μακάριος τὸν πέρασε γιὰ κάποιον ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς τῆς ἐρήμου καὶ τοῦ εἶπε, ἀνταποδίδοντας τὸν χαιρετισμό:

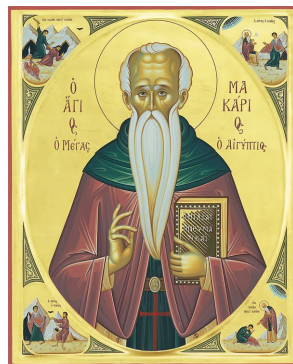
– Ὁ Κύριος νὰ σ' εὐλογῆσει καὶ νὰ σε συγχωρήσει, τέκνο μου.

Περπάτησαν ἔτσι μαζί κάμποσο διάστημα. Καὶ ὁ ἅγιος Γέροντας, βλέποντας τὴν ὄλη παρουσία, ποὺ ἀστραφτε ἀπὸ φῶς καὶ ὠραιότητα, τοῦ λέει κάποια στιγμή:

– Τέκνον μου, σὲ βλέπω καὶ ἀπορῶ, θαυμάζοντας τὴν μορφή σου ποὺ ἀστραποβολεῖ καὶ τὴν ὠραιότητά σου τὴν ἀπαρόμοιαστη. Καὶ ἐπειδὴ, ὡς ἄνθρωπος, δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ἰδῶ τόσην ἐμορφιὰ σὲ ἄνθρωπο τοῦ κόσμου, ἀρχίζω καὶ ἀναρωτιέμαι μήπως δὲν εἶσαι ἄνθρωπος; Σ' ἐξορκίζω, λοιπόν, στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ μοῦ πεῖς τὴν ἀλήθεια.

Τότε ὁ Ἄγγελος ἔβαλε μετάνοια στὸν ἅγιο Μοναχό, καὶ τοῦ λέει:

– Εὐλόγησον, ἅγιο πάτερ. Ὅπως καλὰ τὸ διεκρινες, ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄνθρωπος, ἀλλὰ εἶμαι Ἄγγελος· καὶ ἦρθα νὰ σε διδάξω τὰ ἀγνωστα μυστήρια ποὺ δὲν ξέρεις καὶ ἔχεις τόσην ἐπιθυμία νὰ μάθεις. Ἀφοῦ, λοιπόν, γι' αὐτὸ ἦρθα, ρώτησέ με γιὰ ὅ,τι θέλεις νὰ μάθεις καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ ἀποκριθῶ.

Και ὁ ἅγιος Μοναχός, μὲ τὴν σειρά του, ἔβαλε καὶ αὐτὸς μετάνοια στὸν ἅγιον Ἄγγελο, ἔστρεψε τὰ χέρια καὶ τὰ βλέμματα πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε:

– **Σ'** εὐχαριστῶ, πανάγαθε Κύριε, ποὺ μὲ λυπήθηκες καὶ μοῦ ἔστειλες ὁδηγὸ καὶ διδάσκαλο, γιὰ νὰ μὲ διδάξει ὅσα δὲν ξέρω κ' ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ἀπὸ τ' ἀπόκρυφα καὶ ἄρρητα μυστήρια τῆς πίστεως!

Και μὲ μιὰ πολὺ εὐγενικὴ προθυμία ὁ Ἄγγελος λέει στὸν ἀββᾶ Μακάριο:

– **Ἐλα**, λοιπόν, ἅγιε Γέροντα καὶ πάτερ· ἄρχισε τὶς ἐρωτήσεις σου.

* * *

– **Πές μου**, σὲ παρακαλῶ, ἅγιε Ἄγγελε: οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀναπαύονται καὶ μετὰ τὸν θάνατό τους φεύγουν ἀπὸ τοῦτο τὸν κόσμο, ἐκεῖ στὸν ἄλλο, τὸν αἰώνιο, ἀναγνωρίζουν ἄραγε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο;

– **Ἄκουσε**, ἅγιε πάτερ, ἀποκρίνεται ὁ Ἄγγελος. **Ὅπως** ἀκριβῶς συμβαίνει σ' ἐτοῦτο τὸν κόσμο, ὅπου κοιμοῦνται τὸ βράδυ καὶ ξυπνοῦνε τὸ πρωῒ, καὶ ὅταν σηκώνονται ἀναγνωρίζουν αὐτοὺς ποὺ εἶχαν συναντήσει τὴν προηγούμενη μέρα, καὶ συνομιλοῦν μαζί τους, ἢ τρῶνε καὶ πίνουν κ' εὐφραίνονται ἀντάμα, ρωτώντας ὁ ἓνας τὸν ἄλλον γιὰ διάφορα θέματά τους, ἔτσι γίνεται καὶ στὸν ἄλλον κόσμο· ὁ ἓνας βλέπει καὶ ἀναγνωρίζει τὸ συνάνθρωπό του, εὐφραίνεται μὲ τὴν συντροφιά του καὶ συνομιλεῖ μαζί του, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ ἐδῶ κάτω, ποὺ ὅταν βγαίνει κανεὶς ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του ἢ πάει στὴν ἀγορά, καὶ ἐκεῖ βλέπει φτωχοὺς ἢ ἄρχοντες καὶ ρωτάει, «ποιὸς εἶναι αὐτὸς» καὶ «ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος», καὶ ρωτώντας μαθαίνει καὶ γνωρίζει καὶ ἐκείνους ποὺ δὲν εἶχε τύχει ποτὲ νὰ συναντήσει, ἔτσι ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ ἐκεῖ ψηλὰ μὲ τοὺς δικαίους· ὑπογραμμίζω τοὺς δικαίους, γιὰτὶ αὐτὸ τὸ προνόμιο δὲν τὸ ἔχουν οἱ ἁμαρτωλοί.

* * *

Προχωρώντας, ὁ ἀββᾶς Μακάριος ξαναρωτᾶει τὸν Ἄγγελο:

– **Ἀπάντησέ μου** καὶ σὲ τοῦτο, σὲ παρακαλῶ: μετὰ τὸν τόσο δύσκολο χωρισμὸ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα τί γίνεται; **Καί**, ἀφοῦ ὁ χωρισμὸς ἔχει γίνεи καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει πάρει τὸ δρόμο της, γιὰτὶ κάνουμε μνημόσυνα γιὰ τοὺς κεκοιμημένους;

Ὁ Ἄγγελος πῆρε βαθεῖα ἀνάσα καὶ ἄρχισε τὴν ἀπόκρισή του:

– **Ἄκουσε**, ἅγιε πάτερ μου. **Μετὰ** τὸ χωρισμὸ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα, ἔρχονται οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι καὶ τὴν **τρίτη μέρα** τὴν παίρ-

νον καὶ τὴν πηγαίνουν στὸν οὐρανό, γιὰ νὰ προσ-
κυνήσει τὸν Κύριό μας, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. **Π**ρέπει,
ὅμως, νὰ σοῦ πῶ ἐδῶ πῶς σ' ἐτοῦτο τὸ διάστημα,
δηλαδή ἀπὸ τὴν γῆ ὡς τὸν οὐρανό, ὑπάρχει μιὰ με-
γάλη Σκάλα, μὲ πολλὰ σκαλιά· καὶ σὲ κάθε σκαλί,
βλέπει κανεὶς ἓνα τάγμα δαιμόνων, ποὺ λέγονται
τελώνια. **Α**ὐτὰ τὰ τελώνια καὶ πονηρὰ πνεύματα,
μόλις ἀντικρύσουν τὴν ψυχὴ, κουβαλοῦν ἀμέσως

τὰ πολλὰ καὶ γεμᾶτα μὲ τὶς ἀμαρτίες χειρόγραφα·
καὶ αὐτὰ τὰ χειρόγραφα τὰ δείχνουν στοὺς Ἀγγέλους λέγοντας:
«τὴν τάδε χρονιά, τὴν δεῖνα ὥρα καὶ τὶς τόσες τοῦ μηνός, ἡ ψυχὴ
αὐτὴ ἔκαμε τοῦτο καὶ ἐκείνο», δηλαδή ἐκλεψε, εἶπε ψέματα, πόρ-
νευσε, διέπραξε τὸ δεῖνα ἔγκλημα, ἔπεσε σὲ μοιχεία – καὶ ὅ,τι τέλος
πάντων ἀμάρτημα ἔκαμε, καὶ εἶναι λεπτομερῶς ἀπὸ τοὺς δαίμονες
γραμμένο. **Τ**ότε καὶ οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι παίρνουν ἄλλες περγαμνές
καὶ ἄλλα χειρόγραφα, ὅπου εἶναι γραμμένες ὅλες οἱ ἀγαθοεργίες
τῆς ψυχῆς ἐκείνης: ἐλεημοσύνες, προσευχές, λειτουργίες, νηστείες
καὶ ὅ,τι ἄλλο καλὸ κάνει στὴν ἐπίγεια ζωὴ τῆς. **Ζ**υγιάζουν τότε καὶ
ἀντισταθμίζουν οἱ Ἄγγελοι καὶ οἱ Δαίμονες τὰ ἔργα τῆς ψυχῆς: καὶ
ἂν βρεθοῦν περισσότερα τὰ ἀγαθὰ, τότε παίρνουν τὴν ψυχὴ πάλι οἱ
Ἄγγελοι καὶ τὴν ἀνεβάζουν στὸ ἐπόμενο σκαλί, ψηλότερα.

Οταν, ὅμως, βλέπουν οἱ δαίμονες πῶς ξέφυγε ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὰ
χέρια τους καὶ ἀρχίζει νὰ ἀνεβαίνει σὲ ψηλότερο σκαλί, τρίζουν τὰ
δόντια τους ἀπὸ τὸ θυμὸ σὰν τὰ λυσσασμένα σκυλιὰ καὶ ρίχνονται
καταπάνω στοὺς Ἀγγέλους νὰ τὴν ἀρπάξουν, ἔστω καὶ τὴν τελευ-
ταία στιγμή ἀπὸ τὰ χέρια τους. **Σ**τὸ μεταξύ, φοβισμένη καὶ κατα-
τρομαγμένη ἡ ψυχὴ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, πάει νὰ κρυφτεῖ κάτω ἀπὸ τὰ
φτερὰ τῶν Ἀγγέλων, γιὰ νὰ γλυτώσει. **Κ**' ἐκεῖ γίνεται μιὰ μεγάλη
λογομαχία καὶ πάλι ἀνάμεσα στοὺς Ἀγγέλους καὶ στοὺς Δαίμονες,
ὥσπου νὰ λευτερωθεῖ πέρα γιὰ πέρα ἐκείνη ἡ ταλαίπωρη ψυχὴ ἀπὸ
τὰ λυσσασμένα νύχια τῶν Δαιμόνων.

Ανεβαίνουν τελικὰ οἱ Ἄγγελοι μὲ τὴν ψυχὴ καὶ προχωροῦν πρὸς
τὸ ἐπόμενο σκαλί. **Μ**ὰ καὶ ἐκεῖ βρίσκουν ἄλλο τελώνιο, πιὸ ἄγριο
καὶ πιὸ φοβερό. **Κ**' ἐδῶ οἱ Δαίμονες κάνουν μεγάλη φασαρία καὶ
ταραχὴ ἀπερίγραπτη, γιὰ τὸ ποιὸς θὰ κερδίσει τὴν κατατρομαγμέ-
νη ψυχὴ. **Α**ρχίζουν οἱ Δαίμονες πάλι νὰ κραυγάζουν ἄγρια καὶ νὰ
ἐλέγχουν τὴν ψυχὴ, ρωτώντας ἐπιδεικτικὰ:

- **Π**οῦ πᾶς νὰ ἀνέβεις ἐκεῖ ψηλά; **Δ**ὲν εἶσαι ἐσὺ ποὺ ἔπεσες στὴν πορ-
νεΐα καὶ καταμόλυνες τὸ μυστήριον τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος; **Δ**ὲν
εἶσαι ἐσὺ ποὺ βρώμισες μὲ τὶς πράξεις του τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα; **Κ**αὶ
τώρα γιὰ ποῦ κίνησες νὰ πᾶς, ἀφοῦ δὲν σοῦ ἀξίζει ὁ τόπος ἐκεῖνος;

Γύρνα πίσω! *Ελα πάλι κάτω! Πάρε τὸ δρόμο καὶ κατέβα στὸν σκοτεινὸ τὸν Ἄδη! Πήγαινε στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον καὶ στὰ σκουλίκια ποὺ ἄγρυπνα ροκανίζουν τὰ θύματά τους!...

Καὶ τότε, ἂν ἡ ψυχὴ ἐκείνη μὲ τὰ ἔργα της εἶναι ἄξια γιὰ τὴν αἰώνια καταδίκη, τὴν παίρνουν οἱ πονηροὶ καὶ ἀνάλητοι Δαίμονες καὶ τὴν κατεβάζουν στὰ καταχθόνια τῆς γῆς, σὲ τόπο φοβερὸ καὶ κατασκότεινο. Καί, ἀλλοίμονο πιά στὴν ταλαίπωρη ἐκείνη ψυχῇ! Οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονο στὴν ψυχὴ ἐκείνη, ποὺ θὰ καταριέται τὴν ὥρα ποὺ γεννήθηκε... Τότε εἶναι νὰ σὲ πιάνει λύπηση νὰ βλέπεις τὶς ψυχὲς ποὺ εἶναι καταδικασμένες γιὰ κείνον τὸν τόπο καὶ νὰ τὶς βλέπεις, ἅγιο πάτερ, νὰ ἔχουν τόσο μεγάλη ἀνάγκη καὶ νὰ μὴν ἔχουν νὰ πιστοῦν ἀπὸ πουθενά... Θλίψη ἀπερίγραπτη καὶ ἀβάσταχτος πόνος, ἀσήκωτος!...

Ἄν, ὡστόσο, ἡ ψυχὴ βρεθεῖ καθαρὴ καὶ δίχως ἁμαρτίες, τότε ἀνεβαίνει συντροφιά μὲ τοὺς Ἀγγέλους στὸν οὐρανὸ καὶ αἰσθάνεται πολὺ μεγάλη χαρά: κάθε τόσο συναντᾶει καὶ ἄλλους Ἀγγέλους, ποὺ κρατοῦν, ὅπως οἱ Διάκονοι στὴν Ἐκκλησία, λαμπάδες ἀναμμένες καὶ θυμιάματα μυροβόλα, καὶ τὴν κατασπάζονται μὲ ἀγάπη. Μετὰ πᾶνε στὸ δεσποτικὸ θρόνο· ἐκεῖ προκυνάει τὸν Κύριο καὶ Θεό μας, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ τότε ἀντικρῦζει τοὺς χοροὺς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων Μαρτύρων, τῶν ἁγίων Πατέρων, τὰ ἐννέα τάγματα τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, μὲ τὴν ἄρρητη ἐκείνη λαμπρότητα, καὶ ἀκούει τὴν ἀγγελικὴ ἐκείνη μελωδία καὶ εὐφραίνεται ἀπὸ τὸ ἀπερίγραπτο κάλλος καὶ τὴν ἀσύλληπτη ὠραιότητα!

(Συνεχίζεται)

(*) Π.Β. Πάσχου, Ὁ Γέροντας καὶ ἄλλες ἀποκαλυπτικὲς ἱστορίες, σελ. 76-81, ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», ἐκδοσις γ', Ἀθήνα 2002. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.